

Περιφερειακή ανάπτυξη και συνοχή μετά το 2020: το νέο πλαίσιο με μια ματιά

- Έμφαση σε πέντε επενδυτικές προτεραιότητες, όπου η ΕΕ βρίσκεται σε καλύτερη θέση για να παράγει αποτελέσματα

Οι επενδύσεις της ΕΕ την περίοδο 2021-2027 θα καθοδηγούνται από πέντε κύριους στόχους:

Οι περιφερειακές αναπτυξιακές επενδύσεις θα εστιάσουν περισσότερο στους στόχους 1 και 2. Το 65 % έως το 85 % των πόρων του ΕΤΠΑ και του Ταμείου Συνοχής θα κατανεμηθεί σε αυτές τις προτεραιότητες, ανάλογα με τον σχετικό πλούτο των κρατών μελών.

- μια **εξυπνότερη Ευρώπη**, μέσω της καινοτομίας, της ψηφιοποίησης, του οικονομικού μετασχηματισμού και της στήριξης των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων
- μια **πιο πράσινη Ευρώπη** χωρίς ανθρακούχες εκπομπές, που εφαρμόζει τη συμφωνία του Παρισιού και επενδύει στην ενεργειακή μετάβαση, στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και στην καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής
- μια **πιο συνδεδεμένη Ευρώπη**, με στρατηγικά δίκτυα μεταφορών και ψηφιακά δίκτυα
- μια **πιο κοινωνική Ευρώπη**, που υλοποιεί τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων και στηρίζει την ποιοτική απασχόληση, την εκπαίδευση, τις δεξιότητες, την κοινωνική ένταξη και την ίση πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη
- μια **Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες**, με τη στήριξη των αναπτυξιακών στρατηγικών που καταρτίζονται σε τοπικό επίπεδο και της βιώσιμης αστικής ανάπτυξης σε όλη την ΕΕ.

Μια προσέγγιση πιο προσαρμοσμένη στην περιφερειακή ανάπτυξη

Η πολιτική συνοχής εξακολουθεί να επενδύει σε όλες τις περιφέρειες, λαμβάνοντας πάντα ως βάση 3 κατηγορίες (λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες Περιφέρειες σε μετάβαση· περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες).

Η μέθοδος κατανομής των πόρων εξακολουθεί να βασίζεται σε μεγάλο βαθμό στο κατά κεφαλήν ΑΕΠ. Προστίθενται νέα κριτήρια (ανεργία των νέων, χαμηλό εκπαιδευτικό επίπεδο, κλιματική αλλαγή καθώς και υποδοχή και ένταξη των μεταναστών) ώστε να αντικατοπτρίζεται καλύτερα η πραγματικότητα επί τόπου. Οι εξόχως απόκεντρες περιφέρειες θα εξακολουθήσουν να λαμβάνουν ειδική στήριξη της ΕΕ.

Η πολιτική συνοχής στηρίζει περαιτέρω τις αναπτυξιακές στρατηγικές που καταρτίζονται σε τοπικό επίπεδο και ενισχύει τον ρόλο των τοπικών αρχών στη διαχείριση των κονδυλίων. Ενισχύεται επίσης η αστική διάσταση της πολιτικής για τη συνοχή, καθώς το 6% των πόρων του ΕΤΠΑ διατίθεται για τη βιώσιμη αστική ανάπτυξη, και καταρτίζεται ένα νέο πρόγραμμα δικτύωσης και ανάπτυξης ικανοτήτων για τις αστικές αρχές, η **Ευρωπαϊκή Αστική Πρωτοβουλία**.

Απλούστευση: συντομότεροι, λιγότεροι και σαφέστεροι κανόνες

80 μέτρα απλούστευσης στην πολιτική συνοχής για την περίοδο 2021-2027

(βλ. Εγχειρίδιο Απλούστευσης)

Για τις επιχειρήσεις και τους επιχειρηματίες που επωφελούνται από τη στήριξη της ΕΕ, το νέο πλαίσιο προσφέρει **λιγότερη γραφειοκρατία και απλούστερους τρόπους αξίωσης πληρωμών** με τη χρήση απλουστευμένων επιλογών κόστους. Για τη διευκόλυνση των συνεργειών, **ένα ενιαίο εγχειρίδιο κανόνων καλύπτει πλέον 7 ταμεία της ΕΕ τα οποία αποτελούν αντικείμενο από κοινού διαχείρισης με τα κράτη μέλη** («επιμερισμένη διαχείριση»). Η Επιτροπή προτείνει επίσης **λιγότερο επαχθείς διαδικασίες ελέγχου** για τα προγράμματα με ιστορικό καλών επιδόσεων, καθώς και αυξημένη προσφυγή στα εθνικά συστήματα και επέκταση της **αρχής του «ενιαίου ελέγχου»**, ώστε να αποφεύγονται οι διπλοί έλεγχοι.

Ένα πιο ευέλικτο πλαίσιο

Το νέο πλαίσιο συνδυάζει την αναγκαία σταθερότητα στον προγραμματισμό των επενδύσεων με το κατάλληλο επίπεδο δημοσιονομικής ευελιξίας για την αντιμετώπιση απρόβλεπτων γεγονότων. **Μια ενδιάμεση επανεξέταση θα καθορίζει αν απαιτούνται αλλαγές στα προγράμματα για τα δύο τελευταία έτη της περιόδου χρηματοδότησης**, με βάση τις νέες προτεραιότητες, τις επιδόσεις των προγραμμάτων και τις πλέον πρόσφατες συστάσεις ανά χώρα (ΣΑΧ).

Εντός ορισμένων ορίων, **θα είναι δυνατή η μεταφορά πόρων στο πλαίσιο των προγραμμάτων** χωρίς να απαιτείται επίσημη έγκριση της Επιτροπής. Ειδική διάταξη καθιστά ευκολότερη την κινητοποίηση πόρων της ΕΕ από την πρώτη ημέρα σε περίπτωση φυσικής καταστροφής.

Ενισχυμένη σύνδεση με το ευρωπαϊκό εξάμηνο και την οικονομική διακυβέρνηση της ένωσης

Η πολιτική συνοχής **στηρίζει τις μεταρρυθμίσεις για ένα περιβάλλον φιλικό προς τις επενδύσεις**, όπου οι επιχειρήσεις θα μπορούν να ακμάζουν. Θα διασφαλίζονται η πλήρης συμπληρωματικότητα και ο συντονισμός με το νέο, ενισχυμένο **πρόγραμμα στήριξης των μεταρρυθμίσεων**.

Οι ειδικές ανά χώρα συστάσεις (ΕΧΣ) που διατυπώνονται στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου θα λαμβάνονται υπόψη δύο φορές κατά τη διάρκεια της δημοσιονομικής περιόδου: στην αρχή, για το σχεδιασμό των προγραμμάτων της πολιτικής για τη συνοχή, και κατά την ενδιάμεση επανεξέταση. Προκειμένου να διαμορφωθούν οι κατάλληλες συνθήκες για την ανάπτυξη και τη δημιουργία θέσεων εργασίας, **νέοι «ευνοϊκοί όροι» θα συμβάλουν στην εξάλειψη των εμποδίων στις επενδύσεις**. Η εφαρμογή τους θα παρακολουθείται καθ'όλη τη διάρκεια της δημοσιονομικής περιόδου.

Περισσότερες ευκαιρίες για συνέργειες στο πλαίσιο της δημοσιονομικής εργαλειοθήκης της ΕΕ

Το ενιαίο εγχειρίδιο κανόνων που καλύπτει τα κονδύλια της πολιτικής για τη συνοχή και του Ταμείου Ασύλου και Μετανάστευσης θα διευκολύνει τη χάραξη **τοπικών στρατηγικών ένταξης των μεταναστών, οι οποίες θα υποστηρίζονται από πόρους της ΕΕ που θα χρησιμοποιούνται σε συνέργεια**. Το Ταμείο Ασύλου και Μετανάστευσης θα επικεντρώνεται στις βραχυπρόθεσμες ανάγκες των μεταναστών κατά την άφιξή τους, ενώ η πολιτική συνοχής θα βοηθά την κοινωνική και επαγγελματική τους ένταξη. Εκτός του ενιαίου εγχειριδίου κανόνων, θα διευκολυνθούν οι συνέργειες με άλλα μέσα της ΕΕ, όπως η **Κοινή Γεωργική Πολιτική και τα προγράμματα Ορίζων Ευρώπη, LIFE και Erasmus+**.

Interreg: εξάλειψη των διασυνοριακών εμποδίων και στήριξη διαπεριφερειακών έργων καινοτομίας

Θα διευκολυνθεί η διαπεριφερειακή και διασυνοριακή συνεργασία χάρη στη νέα δυνατότητα των περιφερειών να χρησιμοποιούν μέρος του δικού τους μεριδίου κατανομής πόρων για τη χρηματοδότηση έργων οπουδήποτε στην Ευρώπη από κοινού με άλλες περιφέρειες.

Η νέα γενιά προγραμμάτων διαπεριφερειακής και διασυνοριακής συνεργασίας («**Interreg**») θα βοηθήσει τα κράτη μέλη να εξαλείψουν τα **διασυνοριακά εμπόδια** και να αναπτύξουν **κοινές υπηρεσίες**. Η Επιτροπή προτείνει τη δημιουργία ενός νέου μέσου για τις παραμεθόριες περιοχές και τα κράτη μέλη που επιθυμούν να εναρμονίσουν τα νομικά τους πλαίσια, τον **Ευρωπαϊκό Διασυνοριακό Μηχανισμό**.

Βασιζόμενη σε μια επιτυχημένη πιλοτική δράση την περίοδο 2014-2020, η Επιτροπή προτείνει τη δημιουργία των **διαπεριφερειακών καινοτόμων επενδύσεων**. Περιφέρειες που διαθέτουν ισοδύναμες δυνατότητες «έξυπνης εξειδίκευσης» θα λαμβάνουν ενισχυμένη στήριξη για τη δημιουργία **πανευρωπαϊκών ομάδων** σε τομείς προτεραιότητας, όπως τα μαζικά δεδομένα, η κυκλική οικονομία, η προηγμένη μεταποίηση και η ασφάλεια στον κυβερνοχώρο.

Ενισχυμένοι κανόνες για την καλύτερη απόδοση των επενδύσεων της ΕΕ

Όλα τα προγράμματα θα εξακολουθήσουν να έχουν ένα πλαίσιο επιδόσεων με ποσοτικοποιημένους στόχους (αριθμός νέων θέσεων εργασίας ή πρόσθετη πρόσβαση σε ευρυζωνικές υπηρεσίες). Το νέο πλαίσιο καθιερώνει μια **ετήσια επανεξέταση των επιδόσεων**, με τη μορφή διαλόγου πολιτικής μεταξύ των αρμόδιων αρχών για τα προγράμματα και της Επιτροπής. Οι επιδόσεις των προγραμμάτων θα αξιολογούνται επίσης και κατά την ενδιάμεση επανεξέταση. Για λόγους διαφάνειας, και προκειμένου οι πολίτες να μπορούν να παρακολουθούν τη συντελούμενη πρόοδο, τα **κράτη μέλη θα πρέπει να υποβάλλουν κάθε δύο μήνες όλα τα διαθέσιμα στοιχεία σχετικά με την υλοποίηση**, οπότε και η πλατφόρμα ανοικτών δεδομένων για τη συνοχή θα επικαιροποιείται αυτόματα.

Αυξημένη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων

Οι επιχορηγήσεις από μόνες τους δεν μπορούν να καλύπτουν τα σημαντικά επενδυτικά κενά. Μπορούν να συμπληρώνονται αποτελεσματικά με χρηματοδοτικά μέσα που έχουν πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα και βρίσκονται πιο κοντά στην αγορά. Σε προαιρετική βάση, τα κράτη μέλη θα μπορούν να μεταφέρουν μέρος των πόρων της πολιτικής για τη συνοχή στο νέο, υπό κεντρική διαχείριση **ταμείο InvestEU**, προκειμένου να έχουν πρόσβαση στην εγγύηση που παρέχει ο προϋπολογισμός της ΕΕ. Ο συνδυασμός επιχορηγήσεων και χρηματοδοτικών μέσων διευκολύνεται και το νέο πλαίσιο περιλαμβάνει επίσης ειδικές διατάξεις για την προσέλκυση περισσότερων ιδιωτικών κεφαλαίων.

Περισσότερες επικοινωνιακές προσπάθειες για αυξημένη προβολή της πολιτικής για τη συνοχή

Για μια Ευρώπη όλο και πιο κοντά στους πολίτες, δίνεται μεγαλύτερη έμφαση στην ανάγκη καλύτερης προβολής των απτών και θετικών αποτελεσμάτων της πολιτικής για τη συνοχή. Τα κράτη μέλη και οι περιφέρειες έχουν αυξημένες απαιτήσεις όσον αφορά την επικοινωνία, όπως διοργάνωση εκδηλώσεων για την έναρξη μεγάλων έργων που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ και την ανάπτυξη σχεδίων προβολής στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

Συγχρόνως, απλουστεύεται η κοινοποίηση έργων χρηματοδοτούμενων από την ΕΕ, καθώς ένα ενιαίο σήμα θα καλύπτει όλα τα διάφορα ταμεία της ΕΕ, μια ενιαία πύλη θα περιέχει όλες τις διαθέσιμες χρηματοδοτήσεις για τις επιχειρήσεις και η Επιτροπή θα διαχειρίζεται μια ενιαία βάση δεδομένων για έργα.